

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

Ujpest a fővároshoz
akar tartozni

Forrás:

Város

Bp 1919. 1. 9.

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Osztályozás

Tárgy

725.091

Hely

Idő

"1919"

Személy

Ujpest a fővároshoz akar tartozni

Az ujpestiek küldöttsége tisztelgett a napokban Nagy Vince dr. belügyminiszternél és beadványt nyújtott át, amelyben követelik Ujpestnek Budapesthez való csatolását.

A beadvány szövege a következő:

Miniszter Ur!

Ujpest r. t. város nemzeti tanácsa, az abban egyesült munkástanács, katonatanács s az összes polgári pártok egyértelműen kéri:

méltóztassék sürgősen intézkedni, sürgős külön néptörvény alapján, hogy Ujpest város, valamint a vele szervesen összefüggő területek, így az Istvántelek, a palotai Villásor, gróf Károlyi László üveggyárának környéke, a Váci-ut, Fóti-ut s a Budapest—marcheggi vasuti vonal vágánya által határolt terjedelemben Budapest fővároshoz csatoltassék.

Immár évtizedek óta küzd Ujpest város közönsége a csatolásért, mert minden időben türehetetlen volt az a gyarmati helyzet, hogy amíg a főváros intézményeivel s közigazgatásával a nyugati kultúra szerint fejlődött, addig a 70.000 lélekszámot szám-

láló, folyton szaporodó, nagy ipari munkás- város ugyszólván tengődött s nélkülözésekkel, járványokkal, tömegnyomorral, lakás-mizériával és adósságok özönével küzdök. A főváros felélte a szomszéd város munkás-ságának értéktermelő erejét, az itt működő sok milliós forgalmu hadiüzemek adóját saját költségvetésére fordította, de közjóléti gazdagságából mitse juttatott vissza. Így jutott, hosszú vergődés után, Ujpest város teljes anyagi és közigazgatási romlásba.

Legutóbb Pestvármegye kormánybiztos főispánjánál kormánybiztosot kértünk, mert:

1. kölcsöntartozásunk meghaladja a 4 millió koronát, pótdóhátalékunk 700.000 korona, pótdókulcsunk pedig már ma 150 százalék körül jelentkezik;

2. közigazgatásunk, a közegészségügy s főleg a köztisztaság ügye évek óta parlagon hever;

3. legszükségesebb közjóléti intézményeink (népfürdő, munkáslakások, vásárcsarnok, köztemető) hiányzanak.

Lakosságunk minden rétegére, polgárságra, munkásságra egyaránt megváltás volna a fővároshoz való csatolás, mert tőle a rendszeres és modern közigazgatást, rendszeres pénzügyi gazdálkodást, a legszükségesebb közművek létesítését, munkáslakások építését, bejelentő hivatalt s a pótdó lényeges csökkenését várjuk.

De Budapest fővárosnak is vitális érdeke, hogy közvetlen tőszomszédságában vele szerves kapcsolatban ne húzódjék meg egy beteges nyomortanya és elhanyagolt külváros. Mert hiába fog a főváros a járványok ellen védekezni, ha azokat a félórányi villamos uton behurcolják. Hiába fog közbiztonsági intézkedéseket tenni, ha a területéről kitiltott egzisztenciák a külvárosba özönlenek. S hiába fog intézményeivel polgári jólétet teremteni, ha a fény mellett árnyékban meghuzódó, elnyomott munkástömegek a kitagadottak elkeseredésével tekintenek feléje.

A csatolás ügye immár forradalmi erővel tör utat magának. Most készül a fővárosi törvény revíziója, nem várhatunk tovább.

A fővárosnak, sőt magának az országnak is érdeke, hogy az ország szívében terjeszkedő nagy ipari emporium a főváros igényei szerint kezeltesék úgy közigazgatásban, mint pénzügyileg, de főképp az éllemezésben és közellátásban.

Követeljük a városi léthez s az élethez való jogot s bizalommal fordulunk sürgős és erélyes eljárásért a magyar népköztársaság kormánytényezőihez.

Ujpesten, 1918. dec. 30-án.

Az ujpesti nemzeti tanács. — Az ujpesti munkástanács. — Az ujpesti katonatanács. — A nemzetközi szociáldemokrata párt ujpesti szervezete. — A függetlenségi és 48-as Károlyi párt ujpesti csoportja. — Az országos polgári radikális párt ujpesti szervezete.

* * *

Nagy Vince dr. belügyminiszter Ujpes városának a fővároshoz való csatoltatása ügyében a következőket mondotta:

— Már értesültem Ujpest város lakosságának mozgalmáról, amely Ujpestnek a fővároshoz való csatoltatását célozza. Elismerem, hogy Ujpestet életbevágó érdekei a fővároshoz kötik s épen azért érdeklődéssel nézem az ujpestiek mozgalmát.

— Hajlandó-e a miniszter ur néptörvény útján az Ujpest csatolására vonatkozó intézkedéseket megtenni?

— A népkormány a népjogok alapján áll s mi sem természetesebb, hogy — amennyiben Ujpest lakosságának kívánsága jogos és annak keresztülvitele leküzdhetetlen akadályokba nem ütközik — az ujpestiek kérését támogatni fogjuk.

— Van-e tudomása a miniszter urnak arról, hogy Ujpest 70.000 lakosának közegészségügyi, közéleti, kulturális és minden más gazdasági szempontból Budapesttel szemben valóságos gyarmati helyzete van, amennyiben a munkásságnak tekintélyes része pesti vállalatoknál dolgozik, anélkül, hogy azokat a szociális előnyöket élveznék, amit a pestiek?

— Ismétlem, az ujpesti polgárság és munkásság küldöttségének meghallgatása után érdemi választ fogunk adni. Addig is tanulmányozni fogom ezt a kérdést s rajtam nem fog mulni, hogy a kérést teljesíthetjük-e, vagy sem. Mint a fővárosi törvény revíziójánál, ebben a kérdésben is a minisztertanács fog dönteni, amelynek határozata elé annyival inkább sem vághatok, mert még sok tisztázatlan kérdést kell itt elintéznünk.

Eddig a miniszter nyilatkozata. A beszélgetés hűsége kedvéért meg kell említenünk még, hogy szóba kerültek a jelenlegi ujpesti állapotok is, melyekkel szemben a miniszter tartózkodó álláspontra helyezkedett.

Fáy Albert dr. belügyminiszteri tanácsos, aki adminisztratív intézője a városi ügyeknek, a következő felvilágosítást adta:

— Itt sohasem volt akadálya annak, hogy Ujpestet a fővároshoz csatolják. S ha fennállottak azok a szociális okok, melyek miatt a főváros eddigi vezetőköréi ellenezték a kerületi kiterjesztést, úgy azok most megszűnnek. A csatoltatás kezdeményezésének a főváros törvényhatósági bizottságából kellett volna kiindulnia. Enélkül a minisztérium nem léphetett fel. Most persze más a helyzet.

— A főváros revíziójára vonatkozó néptörvény nem foglalkozik területi kérdésekkel. Kizárólag arra szorítkozik, hogy törvényes szerveket statuáljon az eddigi törvényhatósági bizottság helyébe. A területi kérdésben külön néptörvény volna alkotandó, amennyiben a kormányt felhatalmazása alapján ilyen jog megilleti. Nem hiszem, — de ez csak az én magánvéleményem, — hogy az új alakulásban akadályokba ütköznek a radikálisabb szempontok érvényesítése.

* * *

Értesítésünk szerint a főváros tanácsa nem lelkesedik Ujpestnek a fővároshoz csatolásáért, mert igen nagy befektetéseket igényelne Ujpest város civilizációjának a fővárossal egy nivóra való emelése s a főváros mai súlyos anyagi helyzetében ezt nem vállalhatja.

Személy

Székesfővárosi házinyomda 1916.